

VII. PROPOSTES

Primer de tot crec que no hauria de ser el planejament urbanístic qui hagués de tenir les competències sobre el tema dels conreus protegits. El problema d'aquests conreus no és només és d'àmbit municipal sinó, que com a mínim abarca el comarcal. Per tant, s'hauria de buscar per regular-ho, una figura de planejament de rang superior.

Aquesta figura hauria de considerar que l'espai agrari no s'ha de protegir, tal com s'està fent ara, sino que s'ha de desenvolupar i s'ha de tractar des de la seva òptica i des de les seves necessitats.

Tanmateix, el planejament corresponent, hauria de reglamentar l'activitat agrícola en funció dels seus tipus de conreus, de si són a l'aire lliure o sota protecció baixa o total, ja que cadascun d'ells es desenvolupa sota unes condicions diferents que alhora poden generar impactes ambientals diferents

Caldria considerar, si realment, l'activitat agrícola que es desenvolupa en els hivernacles, cal ubicar-la en sòls no urbanitzables i en zones agrícoles, perquè potser aquests conreus tendeixen més als sectors industrials. Es podria plantejar la seva activitat dins d'àrees agro-industrials.

L'objectiu d'aquesta nova i diferent regulació, seria el de reduir o anul·lar l'impacte mediambiental que comporten els conreus protegits al Maresme.

entre el sòl agrícola i l'urbà, ja que no és un territori dens. Però cada vegada més reb pegesos a instal·lar-se que provénen del Baix Maresme.

L'agricultura intensiva, tant si es divideixen els conreus segons la protecció (sigui baixa, en umbràcles i túnels, o total, els hivernacles) com si es divideixen en conreus en sòl o fora sòl (depenent de si s'arrela el producte de conreu al terreny o no), són elements que comporten impacte mediambiental, tal com es pot veure en el capítol IV.

Podem considerar els hivernacles com construccions, ja que formen un volum tancat, perquè estan compostos de:

- una estructura, que ha de ser bastant resistent per aguantar les condicions climatològiques, sobretot de vent
- una cimentació d'uns 60cm.
- unes cobertures que aïllen l'interior de l'exterior totalment.

Podríem considerar que els sectors de l'agricultura intensiva, són sectors quasi bé industrials degut a la seva estructura de producció i de comercialització.

En l'estudi queda clar, que aquest sistema d'agricultura modifica i afecta al mediambient de manera negativa i en més o menys mesura, però ho fa, tal com es demostra en el capítol IV.

També es demostra en el capítol V, que els seus principals elements, els hivernacles, no estan ben regulats per la normativa vigent. La llei no regula prou bé l'activitat agrícola, perquè no tota l'agricultura és igual, no tota es pot posar al mateix sac, perquè el seu comportament en front al medi natural no és igual, sino diferents

El planejament urbanístic és qui acaba tenint la competència en aquest tema. Això, no és apropiat perquè el problema supera l'àmbit municipal i a més, perquè l'administració local és qui té menys força per anar en contra la ubicació dels hivernacles quan aquests són l'element clau d'una agricultura, que és en bona part la base de l'economia del municipi.

VI. ANÀLISI I CONCLUSIONS DE L'ESTUDI

El Maresme és una comarca geogràficament formada per la Serralada litoral, la plana al·luvial, la costa i les rieres agressives.

La Serralada, forma la massa forestal del Maresme; la plana al·luvial, està formada per sediments molt rics, fèrtils i d'alt valor ecològic; el mar, és qui ajuda a mantenir la temperatura estable durant l'any; i les rieres són els grans connectors d'aquests àmbits importants física, biològica i mediambientalment

Els usos del sòl predominats són: el forestal a la serralada, l'agrícola a la plana al·luvial i el sòl urbà.

El clima de la comarca és molt apte per la agricultura intensiva.

En el Maresme l'agricultura intensiva forma part d'un sector econòmic important i que genera molta riquesa a la comarca.

Les ràpides transformacions que afecten a les estructures territorials sobretot a la reducció física i la subalternització dels espais no urbanitzats, comporten que els sòls agraris i altres, passin a ser una permanent reserva d'espai a urbanitzar pel creixement dels nuclis urbans. Que només fa que encarir els sòls.

L'encariment del sòl en la comarca i la necessitat de reduir els costos en el sector agrari per poder ser competitiu en els mercats, comporta que l'agricultura intensiva es desenvolupi ràpidament. L'agricultura, d'aquesta manera aconsegueix més rendiment per metre quadrat i pot competir amb els seus productes.

La majoria dels conreus protegits prové de l'agricultura a l'aire lliure, de conreus que van disminuint a favor dels de la intensiva, que en són cada dia més.

Dels tres municipis hem de concloure que:

Vilassar de mar és un municipi situat plenament a la plana al·luvial. La ubicació dels seus hivernacles en aquesta genera una reducció de la connectivitat biològica entre la serralada i el mar, ja que la plana forma part dels espais lliures que tenen aquesta funció en la comarca. També reduïxen la recàrrega de l'aqüífer.

L'ús del seu sòl, majoritàriament de conreus i urbà, fa que la disputa entre ells incrementi el preu del sòl en el municipi.

Els seus conreus són els de la planta ornamental i la flor, amb un alt índex de producció, el més alt en diferència, de la resta de la comarca. És per aquest fet el municipi qui més hivernacles té de la comarca.

Sant Cebrià de Vallalta, situat a la zona de la serralada. La ubicació dels seus hivernacles en les zones forestals, condueix a la desforestació. Aquesta deixa els sòls de la serralada desprotegits i provoca, entre d'altres impactes, l'increment del risc d'erosió dels sòls. És un municipi amb un alt nivell de producció hortalisses en hivernacles.

Tordera, municipi situat a cavall de la plana i de la serralada. A Tordera hi ha un bon equilibri entre el conreu sota protecció i el de l'aire lliure. També existeix bona relació

També es fa referència a la llei 3/1998 d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental.

En aquest capítol s'ha demostrat que la normativa no regula prou bé el tema dels conreus protegits. Els deixa en mans dels planjaments urbanístics, que en realitat són els que tenen més traves per fer front a aquesta problemàtica. A més, hem de tenir en compte que es tracta d'un problema com a mínim d'àbit comarcal.

Al llarg del treball s'ha volgut donar, a més dels continguts esmentats en els anteriors capítols, una visió crítica personal sobre el tema d'estudi, fent émfasi en determinats aspectes, tals com aquells que fan referència a l'impacte ambiental o bé aquells que, pel que fa a la normativa, poden semblar contradictoris o perquè s'hi detecten mancances.

En conseqüència, en el capítol VI es presenten les conclusions més rellevants del treball que s'ha dut a terme, les quals s'han elaborat després d'un exercici d'abstracció i de síntesi duts a terme en cadascun dels capítols del treball.

En el capítol VII es presenten, de forma raonada i tenint en compte les possibilitats reals i el marc de les normatives vigents, unes propostes de millora, que s'han elaborat des de la perspectiva global de l'estudi i dels problemes detectats.

Per cadascun d'ells es descriuen les característiques més importants, els tipus de conreus que desenvolupen i per tant les instal·lacions que utilitzen en cada cas.

El capítol IV té uns continguts que posen de manifest tots aquells aspectes de l'agricultura intensiva, en conreus sota cobert, que contribueixen de manera més notable a produir un impacte en el medi ambient, i en ell es fa una anàlisi de les conseqüències que es deriven dels impactes, tals com:

La reducció de la connectivitat entre àrees agrícoles
L'increment del risc de contaminació
La destrucció dels sòls

Pel que fa al primer punt es considera la reversibilitat d'ús de les zones agrícoles del Maresme, quan s'extrau de conreus d'horta, ja que impliquen sòls biològicament productius. Es destaca que aquesta connectivitat entre zones queda malmesa quan s'hi adopten conreus protegits, els quals fan que la zona protegida quedi aïllada de la resta del medi.

En relació a l'increment del risc de contaminació, cal relacionar-lo amb les alteracions que es produeixen en els processos de transferència de contaminants des del sòl cap a les aigües subterrànies.

El tercer punt esmentat anteriorment, i que es produeix com a conseqüència de l'impacte ambiental, fa referència a l'emplaçament de l'agricultura intensiva en sòls forestals. Com a conseqüència d'això l'acció de l'aigua en èpoques de pluja, i tenint en compte el tipus d'orografia de les zones on hi ha aquests sòls, fa que es perdi la cobertura vegetal i les partícules, deixant-los totalment desprotegits.

D'altra banda la impermeabilització dels sòls que es produeix quan s'utilitzen materials de plàstic que aïllen els sòls de l'atmosfera, comporta la disminució de la capacitat de recàrrega de l'aqüífer i a la vegada, en no filtrar l'aigua de pluja, aquesta es canalitza per les rieres, amb el conseqüent perill d'avingudes incontrolades.

Es fa esment també de les causes que comporten la reducció de la recàrrega dels aqüífers i la seva salinització i que són directament causades per la sobreexplotació d'aquells. En molts casos es requereix l'aplicació de sistemes, en general d'òsmosi, per a l'eliminació de clorurs i reducció de la conductivitat.

D'altra banda s'analitzen els efectes perjudicials causats per l'ús intensiu de plaguicides i fitosanitaris, així com de gran quantitats de materials plàstics i d'altres components que s'utilitzen en la construcció dels hivernacles.

El capítol V es dedica a l'anàlisi d'una part de la normativa vigent a Catalunya, sobre la regulació dels hivernacles en el sòl agrícola. Es fa referència primer al planejament territorial i a continuació al planejament urbanístic. Després es passa a analitzar la normativa municipal que afecta a aquest tema d'estudi en els municipis de Vilassar de Mar, Sant Cebrià de Vallalta i Tordera.

S'expliquen els diferents tipus de conreus sota protecció que poden ser bàsicament de dos tipus: els conreus a l'aire lliure i sota protecció baixa, com són els umbracles i els túnels i els conreus amb protecció total, com són els hivernacles.

Tanmateix es presenten els diferents tipus de conreus en sòl o fora sòl, depenent de si estan arrelats al sòl o no i independentment del tipus de protecció que tinguin.

Es descriuen en cada cas aquells tipus d'estructures més utilitzades per a la seva construcció i manteniment.

Així, en el cas dels conreus arenats a l'aire amb protecció baixa es descriuen aquells paràmetres que s'han de considerar per a construir-los, entre els quals esmentem:

- Els tipus de conreu
- La producció i el mercat
- La qualitat i la quantitat el producte

L'estudi de la zona implica dur a terme:

- L'anàlisi del terreny
- L'anàlisi climàtica
- L'estudi topogràfic de la zona
- Les rutes d'accés
- Els tipus de cobertures

En el cas del conreu sota hivernacle es descriuen:

- Els umbracles
- Els túnels
- Els hivernacles. D'aquests se'n poden construir amb característiques diverses: tipus capella, de dents de serra, amb sostre curvilini.

Es descriuen les propietats de les estructures, tals com resistència i durabilitat, adaptabilitat a la cobertura escollida, facilitat d'instal.lació i versatilitat

També s'inclou la relació dels diversos materials que s'utilitzen per a les cobertures tals com malles, plàstics, vidre, policarbonat, entre d'altres. De cadascun d'aquests materials es descriuen les principals propietats que els diferencien entre ells i que cal tenir en compte a l'hora de l'elecció, segons quina sigui la naturalesa del conreu i de les condicions climàtiques i meteorològiques de la zona. Tenint sempre en compte l'estalvi en energia i aigua, així com la millora del rendiment. Així, es descriuen propietats que defineixen el comportament tèrmic, la resistència a productes químics, la transparència o la flexibilitat.

La part final del capítol tracta d'aquells sectors dels conreus herbacis més implementats en els municipis, com són els de la flor tallada, de la planta ornamental i el de l'horta i maduixa.

Text resumit de La Tesina que porta per títol:

L'Agricultura Intensiva: Una pràctica a plantejar .

La Tesina descriu la problemàtica actual causada per l'ús i desenvolupament de l'agricultura intensiva a la comarca del Maresme.

El treball està estructurat en set capítols, que es desenvolupen sota els títols següents:

Capítol I	Introducció
Capítol II	La comarca del Maresme i els municipis triats
Capítol III	L'agricultura intensiva
Capítol IV	Estudi d'impactes
Capítol V	Normativa
Capítol VI	Conclusions
Capítol VII	Propostes

A continuació es fa un breu resum sobre els continguts de cadascun dels capítols

En el capítol I es descriu l'objecte de la Tesina i els motius que han originat l'elecció del tema de treball. A continuació es presenten aquells aspectes que conduiran al desenvolupament de l'estructura global del treball.

El capítol II descriu la comarca del Maresme i els municipis triats que són objecte del present estudi. Comprèn una descripció general sobre la comarca, des dels punts de vista d'interès, com són l'administratiu, geogràfic, climàtic i d'usos del sòl. Aquesta descripció introductòria, i seguint l'ordre indicat, s'ha considerat indispensable per tal d'enmarcar el treball d'una manera clara.

Els municipis triats són Vilassar de Mar, Sant Cebrià de Vallalta i Tordera. Es mostren unes característiques de caràcter administratiu i també els motius pels quals s'han escollit. Aquests últims bàsicament són:

- Per la seva situació en el territori
- Per la seva situació en la topografia del terreny
- Pels seus usos dels sòls predominants
- Pels tipus de conreus que es produeixen en els seus sòls agrícoles, informació que ha portat a fer una anàlisi d'aquests (amb dades de l'IDESCAT) al llarg d'un període de temps, i a descobrir com l'agricultura a l'aire lliure i normal de secà era traspasada a agricultura intensiva, de més alt rendiment econòmic
- Per altres motius, com poden ser sòls inclosos en PEIN, en el Pla Director del Sistema Costaner, pertànyer a alguna A 21L, entre d'altres.

El capítol III es dedica a la presentació i descripció de l'agricultura intensiva, les principals diferències respecte de la denominada agricultura tradicional.